

---

**Fra:** QuestBack <noreply@questback.com>  
**Sendt:** 10. juli 2018 10:37  
**Til:** KD-RETHOS  
**Emne:** Respons på Høring RETHOS fase1

- Høringssvaret kommer fra
  - Universitet/høgskole
- Navn på avsender av høringen (hvilket universitet/høgskole, kommune, statlig etat, brukerorganisasjon osv.)
  - VID vitenskapelige høgskole
- Hvilke retningslinjer vil du gi innspill på? (her velger du alle de retningslinjene du vil gi innspill på. Det må velges minst en.)
  - Sosionomutdanningen
- Sosionomutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
  - 3
- Begrunn svaret
  - Relasjonskompetanse, informasjonskompetanse, tverrfaglig samarbeid og tjenesteutvikling vil være sentrale kompetanseområder i fremtidens tjenester. Alle kompetanseområdene er tatt med i retningslinjen. Relasjonskompetanse må styrkes i retningslinjen fordi relasjonsarbeid er grunnleggende for sosialt arbeid på ulike nivåer. «Bred kunnskap» forstås som overflatekunnskap og «kunnskap» som dybdekunnskap (jamfør presisering fra programgruppen for sosionomutdanningen). Det foreslås derfor at «bred» strykes i læringsutbytter hvor det er behov for dybdekunnskap, og omvendt. Følgende læringsutbytte foreslås endret: • Har kunnskap om kommunikasjon, relasjon, samhandling og veiledning (ordet "bred" er tatt ut) Fremtiden tilsier mer omfattende oppgaver og mindre ressurser til å løse oppgavene. Det vil kreve andre måter å drive sosialt arbeid på. Det foreslås noen kompetanseområder som enten ikke er tydelig definert eller som mangler i retningslinjen: • Gruppearbeid og samfunnsarbeid som metoder • Miljøterapi og

institusjonsarbeid • Oppsøkende arbeid på ulike arenaer •

Kommunikasjonsferdigheter rettet mot barn

- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
  - 3
- Begrunn svaret
  - Samme begrunnelse som i punktet ovenfor.
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
  - 5
- Begrunn svaret
  - Retningslinjen inneholder mange læringsutbytter, presisjonsnivået varierer og noen kompetanseområder er for detaljerte med tanke på utdanningsinstitusjonenes autonomi. Nedenfor gis det noen eksempler på områder der det foreslås endring, og ny tekst er skrevet inn: Kunnskap om sosiale problemer Har kunnskap om hvordan helsemessige og sosiale utfordringer har konsekvenser for den enkelte og pårørende. (siste del av setningen foreslås strøket, dvs. .... "og en særskilt kunnskap om barn som pårørende") Har kunnskap om sentrale problemområder i samfunnet som kan bidra til marginalisering og utstøting (midtre del av setningen er strøket) Har bred kunnskap om utfordringer i det samiske samfunnet, og hvordan det påvirker helse- og levekår. (siste del av setningen foreslås strøket, dvs. "... folkehelse og utdanning". Ordet "bred" er satt inn. Arbeid med sosiale problemer Har kunnskap om privatøkonomi og hvilke konsekvenser økonomiske problemer har for den enkelte og familien. (setningen er skrevet om, og siste del foreslås strøket, dvs. "... kan gi råd til personer for å forebygge og avhjelpe gjelds- og privatøkonomiske problemer") Kan gjenkjenne tegn på vold og overgrep, undersøke bekymringen og vurdere aktuelle tiltak som kan forebygge og/eller avhjelpe situasjonen eller følgene av volden. (setningen er skrevet om og siste del av setningen foreslås strøket,

dvs."lindrer og reduserer konsekvensene av svikt overfor barn og voksne i alle aldre" Har kunnskap om kommunikasjon, relasjon, samhandling og veiledning (ordet "bred" er tatt ut) Kan anvende rettsregler, opplyse om rettigheter og plikter og utøve juridisk og sosialfaglig skjønn. (siste del av setningen er tatt ut, dvs. "i møte med enkeltpersoner og grupper, herunder samiske brukeres rettigheter") Kan i samarbeid med mennesker i sårbare livssituasjoner arbeide systematisk og anvende metoder som fremmer likeverd og mangfold. (setningen er skrevet om og siste del foreslås strøket, dvs. " og bidrar til likestilling, inkludering, mestring og deltakelse i hverdag, skole og arbeidsliv") Kan samhandle og samarbeide med mennesker i alle aldre om hverdagsliv og om vanskelige tema på en måte som sikrer deres interesser og rettigheter ("mennesker i alle aldre" er satt inn og "barn og unge" er tatt ut) Kan avklare meldinger og undersøke omsorgssituasjonen til barn og unge og iverksette, følge opp og evaluere tiltak. (siste del av setningen foreslås strøket, dvs. "når det er nødvendig for barnets helse, levekår og sosiale utvikling") Kan arbeide metodisk og tverrfaglig i møte med mennesker som utøver eller utsettes for vold og overgrep (ordet "og" er tatt ut før ordet "eller").

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
  - Under foreslås det noen kompetanseområder som VID mener mangler: • Kunnskap om sosialmedisin og sosialøkonomi • Kunnskap om sosialt arbeid i grupper og institusjoner • Kunnskap om sosialt arbeid i organisasjoner • Kunnskap om samfunnsarbeid (er definert som et ferdighetsmål, men ikke som kunnskapsmål) • Kunnskap om arbeidsprosesser og metoder i sosialt arbeid (er definert som et ferdighetsmål, men ikke som kunnskapsmål)
- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?
  - Nei
- Begrunn svaret
  - Det nevnes at studentene i løpet av praksisstudiene skal få erfaring med å etablere kontakt, utrede/undersøke, vurdere og fatte vedtak/beslutninger (...). I denne formuleringen mangler analysere,

evaluere og oppfølging. Dette er sentrale deler av profesjonelt sosialt arbeid og bør tas inn. Vedrørende kravet om at studentene skal få erfaring med å fatte vedtak/beslutninger, er det mange relevante praksisplasser som ikke har dette som en del av arbeidet og som ikke kan innfri dette kravet. Det bes om at formuleringen endres fra skal til bør, slik at handlingsrommet knyttet til fremskaffing av praksisplasser ikke unødig innsnevres. Det nevnes at forvaltningserfaring bør være en del av praksisstudiene. Dette lar seg ikke gjennomføre slik organiseringen av praksisstudier for sosionomer er per i dag, det vil si at praksisstedene selv bestemmer om de ønsker å ha studenter i praksis. Hvis forvaltningspraksis skal inngå i praksisstudiene, bør praksisstedene forplikte seg til å ta imot studenter. Det ønskes også en begrunnelse for hvorfor forvaltningserfaring vektlegges, da denne type arbeid bør være likestilt med eksempelvis miljøterapi og forebyggende arbeid. Det er uklart hva som menes med veilederkompetanse i retningslinjen. Dette bør presiseres. Per i dag er det ikke mulig å få nok veiledere med veilederkompetanse (veileder godkjent av FO). Det må være mulig med unntak eller at det settes som et mål i fremtiden. Det siste forutsetter at det settes inn tiltak for systematisk å bygge slik kompetanse.

- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
  - 3
- Begrunn svaret
  - Det vil være mulig å gjennomføre studiet på 3 år ut fra retningslinjen dersom utdanningen er ment å gi breddekunnskap. Dersom målet er å gi spesialisert kunnskap innenfor utvalgte områder, som for eksempel NAV og barnevern, er det behov for å vurdere et lengre utdanningsløp
- Er ferdighetstreningen i utdanningen tilstrekkelig vektlagt? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'absolutt ikke tilstrekkelig' og '5' betyr i 'absolutt tilstrekkelig'
  - 4
- Begrunn svaret

- Noen av læringsutbyttene inneholder mange momenter. Det bidrar til at det er vanskelig å få tak i meningsinnholdet. Et eksempel på dette er: Kan i samarbeid med mennesker i sårbare livssituasjoner identifisere ressurser, gi håp og anvende metoder som fremmer likeverd og mangfold og bidrar til likestilling, inkludering, mestring og deltagelse i hverdag, skole og arbeidsliv Det som er skrevet om ferdighetstrening under studiets oppbygging bør formuleres på en annen måte. Det er viktig for utenforstående å få innsikt i hva ferdighetstrening er og hva som er målet med ferdighetstreningen. Det er viktig at det anvendes et språk som er lett å forstå. Ord som simulering og samhandlingsmodeller er ikke nødvendigvis intuitive for andre. Evne til å evaluere eget arbeid, kunne vært et ferdighetsmål under Arbeid med sosiale problemer
- Den delen av studiet som foregår i praksis er omtalt under studiets oppbygging. Er det flere eller andre forhold knyttet til praksisstudiene som bør inn i retningslinjene?
  - Nei
- Er det andre høringsinnspill?
  - Det institusjonelle handlingsrommet, faglig utvikling, nyskaping og særpreg sikres best ved at de nasjonale retningslinjene ikke fastsettes som forskrift. Endringene i praksisfeltet er raske, og forskrifter har en tendens til å bli rigide, har lange og komplekse revisjonsprosesser, og kan dermed hindre utvikling og innovasjon. Generell kommentar Retningslinjen er sterkt problemfokuseret og i liten grad ressursorientert. Dette samsvarer i liten grad med utdanningens menneskesyn. Retningslinjen retter seg i stor grad mot individuelt arbeid i offentlig forvaltning. Andre metoder i sosialt arbeid, som arbeid med familier (systemer), grupper og samfunnsarbeid kommer ikke like tydelig frem. I læringsutbyttene legges det vekt på kartlegging og saksbehandling, men i liten grad den analytiske kompetansen som må ligge til grunn for handling. Det er få kunnskapsmål under Arbeid med sosiale problemer (VID har i tillegg foreslått at læringsutbytte nr. 1 og 3. flyttes fra kunnskap til generell kompetanse). Her bør det komme inn læringsutbytter om modeller og metoder i sosialt arbeid. Formålsbeskrivelsen Formålsbeskrivelsen er sentral for utenforstående (arbeidsgivere og

studenter) som vil vite noe utdanningen. Hele formålsbeskrivelsen bør bearbejdes og omformuleres slik at den blir tydelig og lett å forstå. Formålsbeskrivelsen er passiv når det gjelder sosionomers mandat. Sosionomer skal også påpeke sosial urettferdighet og arbeide mot strukturer som bidrar til å skape og opprettholde sosiale problemer. Slik formålsbeskrivelsen er formulert i retningslinjen, fremstår sosionomer kun som utøvere og iverksettere av politikk. Selv om det nevnes at sosionomer skal kunne jobbe med individer, grupper og på samfunnsnivå, blir formålsbeskrivelsen for individorientert. Retningslinjen blir statisk når arbeidsfelt defineres så tydelig, som for eksempel NAV. Kunnskapsområder Inndeling i kunnskapsområder kan gi en god oversikt over utdanningens innhold. På en annen side kan en slik inndeling by på noen utfordringer. I retningslinjen er det noen temaer som ikke passer inn under kunnskapsområdene. Dette gjelder særlig innenfor Kunnskap om sosiale problemer. Et eksempel på dette er kulepunkt nummer 2, Likeverd, mangfold og medvirkning. Endring av overskriften bør vurderes for å oppnå samsvar mellom overskrift og innhold. Et alternativ er å tilføre et ekstra kunnskapsområde. Et annet er å ta kunnskapsområder ut av retningslinjen. Rammer for sosialt arbeid (nye) • Personlig og profesjonell utvikling (en forutsetning for å jobbe relasjonelt med mennesker i sårbare livssituasjoner) • Rammer for profesjonsutøvelsen (forståelsen av forholdet mellom teori og praksis) Arbeid med sosiale problemer (tilføyelser) • Kommunikasjon, relasjonsarbeid, samhandling og konflikthåndtering • Planlegge, kartlegge, analysere, saksbehandle, og beslutte og evaluere basert på medvirkning og demokratiske prinsipper

Læringsutbyttebeskrivelser Det blir uoversiktlig og oppstykket når inndelingen i kunnskapsområder videreføres i læringsutbyttebeskrivelsene. Det bør vurderes om kunnskapsområdes skal tas bort siden det ikke er obligatorisk. Det er noen læringsutbytter som foreslås flyttet innenfor to av kunnskapsområdene: Rammer for sosialt arbeid Generell kompetanse Læringsutbytte nr. 2., 3., 4. bør flyttes til kunnskap. Arbeid med sosiale problemer Kunnskap Læringsutbytte nr. 1. og 3. bør flyttes til generell kompetanse. Generell kompetanse

Læringsutbytte nr. 3. bør flyttes til ferdigheter. Studiets oppbygning Simuleringstrening er en spesifikk måte å drive ferdighetstrening på. Retningslinjen blir statisk når denne formen for ferdighetstrening nevnes spesielt eller presenteres som et eksempel. Det samme gjelder individuell plan. Dette er ett av mange verktøy som benyttes i sosialt arbeid, og kan med fordel fjernes, erstattes med en mer generell term eller presenteres som et eksempel. Det er uklart hv

**Gi tilbakemelding**

Tjenesten er levert av [www.questback.com](http://www.questback.com) - Questback Essentials